

prima instanță – Gh. Gorun
instanța de apel – B. Bîrca, I. Cotruță, M. Ciugureanu

dosarul nr. 2ra-2905/13

DECIZIE

02 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Sveatoslav Moldovan
Ion Corolevski
Iuliana Oprea
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de către Oleg Mîhaniuc

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Oleg Mîhaniuc împotriva lui Andrei Macari cu privire la încasarea sumei și dobânzii de întârziere și la cererea reconvențională a lui Slavie Moraru împotriva lui Oleg Mîhaniuc cu privire la încasarea sumei

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2013, prin care a fost respins apelul declarat de Oleg Mîhaniuc și menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 30 octombrie 2012, prin care acțiunea inițială și acțiunea reconvențională au fost respinse

constată:

La 18 ianuarie 2011, Oleg Mîhaniuc, reprezentat de către Sergiu Posternac, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Macari cu privire la încasarea sumei și dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii a indicat că la 21 septembrie 2008 Andrei Macari a primit suma de 10000 Euro pentru procurarea materialelor de construcție, fapt confirmat prin recipisa din 21 septembrie 2008.

Menționează că pârâtul până în prezent nu a procurat materialele de construcție și nici nu a restituit mijloacele bănești primite.

Susține că la 05 iulie 2010 a expediat în adresa pârâtului pretenție, însă care a rămas fără răspuns, iar la alte pretenții expediate anterior, a primit un răspuns negativ.

Cu referire la prevederile art. 1390 Cod civil, consideră că odată ce pârâtul nu a procurat materialele de construcție, care urma să le procure, trebuie să restituie mijloacele bănești primite.

Solicită încasarea din contul pârâtului a sumei de 10000 Euro, dobânzii de întârziere calculată până în momentul executării hotărârii judecătorești, cheltuielilor pentru taxa de stat și cheltuielilor pentru asistența juridică.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 21 martie 2011 a fost admis demersul reprezentantului pârâtului Vera Sterpu și a fost atras în calitate de copârât Slavie Moraru.

La 10 mai 2011 Slavie Moraru a depus cerere reconvențională împotriva lui Oleg Mîhaniuc, solicitând încasarea sumei de 379203 lei, ce constituie datoria pentru lucrările executate și materialele utilizate la obiectul din str. Bernardazzi, 26 mun. Chișinău și a sumei de 285672 lei - la obiectul din str. Scrisului Latin, 8, or. Orhei, iar în total a sumei de 664875 lei și taxei de stat în sumă de 19946,25 lei.

În susținerea pretențiilor sale a indicat că pârâtul a angajat o echipă de muncitori pentru efectuarea lucrărilor de construcție, el fiind maistrul acestei echipe.

Menționează că în lunile aprilie-mai 2008 au început efectuarea lucrărilor de construcție a casei de locuit pentru familia Mîhaniuc din str. Bernardazzi, 26 mun. Chișinău.

Afirmă că lucrările de construcție au fost efectuate pe contul lor, iar la sfârșitul lunii mai 2008 au întocmit actul de executare a lucrărilor în sumă de 379203 lei, iar pârâtul a promis de a se achita pentru lucrările executate.

Mai indică că în luna iunie au început lucrările de reconstrucție a clădirii din str. Scrisului Latin, 8 or. Orhei.

Susține că pârâtul a finanțat executarea lucrărilor la acest obiect, transmițându-i mijloacelor financiare, iar el, la rândul său, cumpăra materiale de construcție.

Insistă că pe parcursul lunilor iunie-august pârâtul nu a transmis surse financiare pentru lucrările efectuate la imobilul din str. Bernardazzi, 26, dar tot promitea că se va achita.

Menționează că, într-adevăr, la 22 septembrie 2008 Andrei Macari i-a transmis lui suma de 10000 Euro primită, la 21 septembrie 2008, de la Oleg Mîhaniuc, pentru procurarea materialelor de construcție pentru obiectul din or. Orhei, și în sensul dat dânsul a întocmit o recipisă pe numele lui Andrei Macari.

Afirmă că suma de 10000 Euro a fost cheltuită pentru procurarea materialelor de construcție, iar o parte din materialele de construcție au fost procurate din banii lor.

Indică că în luna septembrie la obiectul din or. Orhei au efectuat lucrări în sumă totală de 452172 lei, ținând cont și de suma de 10000 Euro, care a fost primită.

Susține că actul de executare a lucrărilor pentru luna septembrie a fost semnat de către Oleg Mîhaniuc, însă lor le-a fost dată doar copie xerox a acestuia.

Menționează că după luna septembrie 2008 ei n-au mai continuat lucrul la obiectul din or. Orhei, iar pârâtul a finisat obiectul cu alți constructori.

Ulterior, Oleg Mîhaniuc, reprezentat de către avocatul Corneliu Pascari, a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea din contul lui Andrei Macari a sumei de 10000 Euro, dobânzii de întârziere în sumă de 3332 Euro și cheltuielilor de judecată, inclusiv cheltuielile pentru asistență juridică și taxa de stat.

În susținerea pretențiilor sale, Oleg Mîhaniuc a menționat că pârâtul nu și-a onorat obligațiile contractuale, nu a procurat materialele de construcție și nu a restituit suma primită.

Afirmă că la 25 martie 2010 pârâtului i-a fost expediată o cerere prin care i s-a solicitat restituirea sumei în termen 30 zile. Ulterior au fost transmise cereri repetate la

27 aprilie 2010 precum și la 05 iulie 2010, însă pârâtul a refuzat restituirea banilor, invocând diverse motive.

Consideră că pârâtul urmează să restituie atât suma de bază 10000 Euro, cât și dobânda de întârziere în mărimea prevăzută la art. 619 Cod civil, care urmează a fi calculată începând cu 25 martie 2010 și până în prezent.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 30 octombrie 2012 acțiunea inițială și acțiunea reconvențională au fost respinse.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2013 a fost respins apelul declarat de Oleg Mîhaniuc și menținută hotărârea primei instanțe.

La 19 iunie 2013, Oleg Mîhaniuc a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și adoptarea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii inițiale.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a omis în totalitate să se expună asupra încheierii protocolare a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 21 mai 2011, prin care a fost atras în calitate de copârât Slavie Moraru, contestată de către apelantul Oleg Mîhaniuc odată cu fondul cauzei.

Consideră că încheierea dată este ilegală, adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural, motiv pentru care s-a solicitat instanței de apel casarea acesteia.

Consideră că la examinarea cauzei, atât în prima instanță, cât și în apel, s-au admis erori procedurale grave, iar la adoptarea soluțiilor, instanțele ierarhic inferioare eronat au interpretat probele administrate la dosar, incorect au aplicat norma materială incidentă speței în cauză, au inversat sarcina probațiunii, motiv pentru care au pronunțat hotărâri ilegale.

Susține că încheierea protocolară a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 21 mai 2011 este una ilegală, adoptată cu încălcarea a normelor procesuale, motiv pentru care s-a solicitat casarea ei, iar Curtea de Apel Chișinău urma să se pronunțe asupra legalității acesteia.

Consideră că Slavie Moraru, conform Codul de procedură civilă în vigoare la momentul emiterii încheierii, putea depune în instanță doar o cerere de intervenție, în temeiurile art. 65 CPC, ceea ce în speță nu a fost făcut.

La fel, consideră că instanța de apel urma să se expună asupra solicitării formulate în cererea de apel a lui Oleg Mîhaniuc cu casarea încheierii contestate și restituirea cererii reconvenționale, precum și anexele acesteia.

Indică că referitor la acțiunea inițială, atât prima instanță cât și instanța de apel au dat o apreciere eronată probelor din dosar, motiv pentru care au pronunțat hotărâri ilegale.

Consideră că analizând raportul juridic stabilit între părți, prin prisma prevederilor art. 725-726 Cod civil, se constată că între el și Andrei Macari a fost încheiat un contract de mandat.

Indică că instanța de apel nu a luat în considerație și prevederile imperative ale normei materiale, precum art. art. 1030, 1035, 1036, 1041, 1043 Cod Civil, art. 118 CPC, dar inversând sarcina probațiunii au invocat că intimatul Oleg Mîhaniuc urma să demonstreze că pe banii care i-au fost transmiși lui Andrei Macari, acesta a procurat materiale de construcție.

Susține că intimatul Andrei Macari nu i-a prezentat lui nici o dare de seamă privind executarea mandatului și a sumelor bănești folosite, arbitrar, fără acordul expres scris al mandantului a transmis suma de bani unui terț, considerând că faptul dat echivalează cu neexecutarea mandatului și impune sancțiunile prevăzute de art. 1044 Cod civil.

Afirmă că instanța de apel a omis să dea apreciere unor momente relevante pentru justa examinare a cauzei, precum că între Oleg Mîhaniuc și Slavie Moraru nu a fost încheiat nici un contract de antrepriză în construcții capitale, nu s-a stabilit măcar un raport juridic de muncă, bunurile imobile la care s-a pretins că a lucrat Slavie Moraru (beneficiarii lucrărilor), conform extraselor din Registrul bunurilor imobile, aparțin nu lui, ci unor persoane terțe: bunul imobil din mun. Chișinău str. Bernardazzi aparține Oxanei Mîhaniuc, iar bunul imobil din or. Orhei, str. Scrisului Latin, aparținea SC „TCI Consulting” SRL (ulterior reorganizată în „WIC Clean”).

Menționează că decizia motivată a instanței de apel i-a fost expediată lui la 19 aprilie 2013.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel a fost expediată în adresa recurentului la 17 aprilie 2013, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire (f. d. 114).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 19 iunie 2013 în termen, or la materialele dosarului lipsesc probe care ar atesta data recepționării copieii deciziei motivate.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Andrei Macari, Oleg Mîhaniuc, concretizându-și cerințele, a solicitat încasarea din contul lui Andrei Macari a sumei de 10000 Euro, dobânzii de întârziere în sumă de 3332 Euro și cheltuielilor de judecată.

La caz, se constată că în urma atragerii în proces, prin încheierea protocolară a Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 21 martie 2011, în calitate de copârât pe Slavie Moraru, ultimul la rândul său a depus cerere reconvențională împotriva lui Oleg Mîhaniuc solicitând încasarea sumei de 379203 lei, ce constituie datoria pentru lucrările executate și materialele utilizate la obiectul din str. Bernardazzi, 26 mun. Chișinău și a sumei de 285672 lei - la obiectul din str. Scrisului Latin, 8, or. Orhei, iar în total a sumei de 664875 lei și a taxei de stat în sumă de 19946,25 lei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii atât a acțiunii inițiale, cât și celei reconvenționale și respingerea acestora.

Nefiind de acord cu hotărârea nominalizată Oleg Mîhaniuc a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea parțială a hotărârii date și adoptarea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii formulate de el.

Totodată, prin aceeași cererea de apel Oleg Mîhaniuc a solicitat casarea încheierii Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 21 martie 2011, prin care a fost atras în proces în calitate de copârât Slavie Moraru și restituirea cererii reconvenționale depusă de ultimul, considerând că încheierea dată este ilegală și emisă cu încălcarea normelor de drept procedural.

Fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Oleg Mîhaniuc, instanța de apel a ajuns la concluzia netemeinicii și respingerii acestuia și menținerea hotărârii primei instanțe, fără a se expune pe marginea argumentul apelantului cu privire la ilegalitatea încheierii protocolare prin care a fost atras în proces în calitate de copârât Slavie Moraru și dreptul acestuia de a depune cerere reconvențională.

Instanța de recurs conchide, însă, că instanța de apel greșit a purces la verificarea legalității hotărârii atacate cu apel, fără a se pronunța asupra legalității încheierii contestate de către Oleg Mîhaniuc, or ultimul a insistat asupra faptului că încheierea dată a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural.

În situația dată, instanța de apel urma, inițial, să verifice legalitatea încheierii primei instanțe, contestată de către Oleg Mîhaniuc, astfel încât ultimul insistă că Slavie Moraru a fost greșit atras în proces în calitate de pârât, în acest sens invocând dispozițiile art. 62 CPC, care reglementează coparticiparea procesuală obligatorie, în vigoare la data emiterii încheierii date, totodată susținând că el nu a formulat careva pretenții față de acesta.

În conformitate cu art. 373 alin. (5) CPC, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, precum și dispozițiilor conținute în art. 373 alin. (5) CPC, instanța de apel judecând apelul în mod neclar a trecut asupra motivelor enunțate în cererea de apel, fapt ce indică la examinarea superficială a pricinii, iar menținerea unei astfel de soluții, ar duce la încălcarea directă a drepturilor procedurale a lui Oleg Mîhaniuc, care-i sunt garantate prin lege.

Sub aspectul celor relatate, se constată că la adoptarea deciziei supusă recursului instanța de apel a admis încălcarea normelor procedurale, consecință ce duce la casarea deciziei, or eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Oleg Mîhaniuc.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Oleg Mîhaniuc împotriva lui Andrei Macari cu privire la încasarea sumei și dobânzii de întârziere și la cererea reconvențională a lui Slavie Moraru împotriva lui Oleg Mîhaniuc cu privire la încasarea sumei, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Ion Corolevski

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu